

Nota beantwoording zienswijzen

Ontwerpbestemmingsplan en ontwerpvergunning Windpark Oude Mol
Strijensas

Januari 2020

1. Inleiding

Sinds 2001 produceren zes windmolens in de Mariapolder in Strijensas groene energie. De provincie Zuid-Holland heeft de Mariapolder in de omgevingsvisie Zuid-Holland aangewezen als windmolenlocatie die moet worden opgeschaald naar circa 15 megawatt (MW). In 2017 heeft initiatiefnemer zich bij de gemeente Strijen gemeld voor het plaatsen van 4 windmolens met een capaciteit van in totaal circa 15 megawatt. Voor het Windpark Oude Mol wordt een MER procedure en een gecoördineerde bestemmingsplanprocedure doorlopen.

Het ontwerpbestemmingsplan Windpark Oude Mol heeft met bijbehorende stukken vanaf 12 oktober tot en met 23 november 2019 gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Tijdens deze periode ontvingen wij 13 zienswijzen.

In deze Nota beantwoording zienswijzen geeft het college van burgemeester en wethouders antwoord op de ontvangen zienswijzen. De zienswijzen vatten wij samen en beantwoorden wij.

De zienswijzen geven aanleiding tot aanpassing van het ontwerpbestemmingsplan. Deze aanpassingen staan per indiener van een zienswijze aangegeven in de paragraaf 'conclusie'.

Indieners van de zienswijzen

Op grond van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) zijn de namen van de indieners van de zienswijzen geanonimiseerd.

Z19046300 - Mariapolder 5	1
Z19046329 Mariapolder 15a	2
Z19046678-19211502 Mariapolder 15a	3
Z19046678-19213236 Mariapolder 15a	4
Z19046879-19212550A, Bevershoekstraat 87, 's-Gravendeel	5
Z19046879-19212550B, Bevershoekstraat 87, 's-Gravendeel	6
Z19046894 Sassedijk 63	7
Z19047128 Sassedijk 65	8
Z19047647, Mariapolder 9	9
Z19047641, Postbus 41920, Amsterdam	10
Z19047634, Sassedijk 57	11
Z19047649, Postbus 1080, Oud-Beijerland	12
Z19047786 Mariapolder 15	13

2. Beantwoording van de zienswijzen

2.1 Samenvatting en reactie op zienswijze van indiener 1

Proces

Indiener stelt dat hen verschillende mondelinge toezeggingen zijn gedaan welke niet zijn nagekomen, zoals een sensor op het huis om slagschaduw tegen te gaan. Indiener verzoekt alle afspraken met bewoners schriftelijk vast te leggen in de daartoe bestemde documenten.

Reactie college

In de anterieure overeenkomst tussen de gemeente en ontwikkelaar is de afspraak gemaakt dat de windturbines moeten worden voorzien van een stilstand regeling die ervoor zorgt dat de windturbines worden afgeschakeld zodra slagschaduw optreedt voor woningen binnen 1,5 kilometer van het windpark. De afspraak is als voorwaardelijke verplichting opgenomen in het bestemmingsplan.

Individuele afspraken tussen een omwonende en een ontwikkelaar zijn privaatrechtelijke afspraken. Het is aan deze partijen om de onderlinge afspraken die zij maken schriftelijk vast te leggen.

Voor zover afspraken publiekrechtelijk kunnen worden vastgelegd zijn deze in het bestemmingsplan of de vergunning opgenomen. Overige afspraken moeten privaatrechtelijk met ontwikkelaar worden vastgelegd. Hierin is de gemeente geen partij.

windpark

Waardedaling / compensatie

Indiener is van mening dat een vergoeding voor derving van woongenot direct moet worden toegekend, en niet pas nadat er een volledig productiejaar heeft plaatsgevonden.

Indiener geeft aan bomen te willen planten rondom hun woning indien de vergunning voor de windturbines verstrekt wordt en zou hiervoor graag een vergoeding ontvangen.

Reactie college

Bij verwachte waardedaling van de woning ten gevolge van een planologische verslechtering kan - binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan - bij het college van burgemeester en wethouders van gemeente Hoeksche Waard een aanvraag voor een tegemoetkoming in schade worden ingediend. Dit recht is opgenomen in "Afdeling 6.1 Tegemoetkoming in schade" van de Wet ruimtelijke ordening. Meer informatie hierover is te vinden op de gemeentelijke website:

https://www.gemeentehw.nl/inwoner-bezoeker/producten-a-z_47654/product/planschade_322.html.

In de anterieure overeenkomst tussen gemeente en ontwikkelaar is beschreven dat alle kosten die betrekking hebben op of te maken hebben met de exploitatie van het project voor rekening en risico van de ontwikkelaar komen. Hieronder valt ook planschade. Door de ontwikkelaar is een planschadeanalyse uitgevoerd en een planschade overeenkomst ondertekend.

Voor het windpark is een beplantingsplan opgesteld. Het beplantingsplan van dit bestemmingsplan voorziet niet in de beplanting rondom individuele woningen. Er zal hiervoor dan ook geen vergoeding voor verstrekt worden door de gemeente.

Informatievoorziening

Het is indiener niet duidelijk wat een productiejaar precies inhoudt en of dit inclusief of exclusief storingen is.

Reactie college

Een productiejaar gaat in vanaf het moment dat de windturbines door de leverancier zijn overgedragen aan de ontwikkelaar. Dit gebeurt nadat de windturbine elektriciteit geleverd heeft aan het net en een testprocedure heeft doorlopen. Twaalf maanden na de datum van overdracht is er een volledig productiejaar geweest en is derhalve niet afhankelijk van storingen. Worden de turbines bijvoorbeeld op 15 juni 2022 overgedragen, dan is er op 15 juni 2023 een volledig productiejaar geweest.

Transportroutes

Indiener geeft aan dat er sprake is geweest van een weg welke achter hun huis zou worden gemaakt. Omdat zij dit niet terugzien in de plannen vraagt indiener zich af of zij er van uit kunnen gaan dat de weg niet zal worden gemaakt.

Als de weg wel zal worden gemaakt zou indiener graag zien dat dit een tijdelijke weg wordt. Als de weg niet tijdelijk wordt wil indiener geen verkeer meer aan de voorkant.

Reactie college

De gemeente vindt het, net als indiener, zeer belangrijk dat bij het transport zo min mogelijk overlast veroorzaakt wordt voor omwonenden. Achter de woning van de indiener komt geen permanente weg alleen een eventuele tijdelijke bouwweg. Alle wegen die permanent worden aangelegd zijn opgenomen in het bestemmingsplan. De gemeente heeft met de klankbordgroep en ontwikkelaar overleg gehad over de toekomstige transportroute van het windpark. Ter verduidelijking wordt er bij de vergunning een bijlage opgenomen hoe de transportroute komt te lopen.

Conclusie:

De zienswijze geeft **wel aanleiding** om de vergunning aan te passen. De transportroute wordt als bijlage bij de vergunning gevoegd.

2.2 Samenvatting en reactie op zienswijzen van indiener 2 + 3 (identieke inhoud)

Maximale hoogte / kleine windmolens

Indiener is van mening dat aan de lagere windmolens uit het oorspronkelijke plan moet worden vastgehouden omdat hiermee ook al aan de provinciale doelstelling van 15 MW wordt voldaan.

Reactie college

In de ontwerp omgevingsvergunning is een aanvraag gedaan voor 4 windmolens met een tiphoogte van tussen de 175 en 210 meter. Van windmolens met een lagere tiphoogte is in de plannen voor het windpark geen sprake geweest. In de notitie reikwijdte en detailniveau werd weliswaar een tiphoogte van 205 meter genoemd, maar dit ging om een indicatieve waarde. Om een substantiële bijdrage te leveren aan de opgave voor duurzame energieopwekking zet de gemeente er op in om de aangewezen windlocaties optimaal te benutten. Omdat hoge windmolens een aanzienlijk hogere elektriciteitsopbrengst hebben dan lage windmolens geeft de gemeente de voorkeur aan hoge windmolens. Het aantal MW zegt niets over de mate van geluidshinder.

Transportroutes

Indiener geeft aan dat in de Aerius calculator nog maar één route voor op- en afbouw zichtbaar is, terwijl in de voorontwerpen ook een route voor repac was ingetekend. Indieners gaan er hierdoor van uit dat de eerder genoemde routes zijn opgeheven. Als dit niet het geval is verzoeken indieners om de transportroute voor repac aan de Aerius berekening toe te voegen.

Indieners verzoeken dat in de omgevingsvergunning expliciet wordt opgenomen dat niet ingetekende routes niet in gebruik mogen worden genomen voor de bouw van het windmolenpark.

Reactie college

De gemeente vindt het zeer belangrijk dat bij het transport zo min mogelijk overlast veroorzaakt wordt voor omwonenden. Hierom wordt er ter verduidelijking een bijlage bij de vergunning toegevoegd waarop deze transportroute is vastgelegd en vervallen de eerder genoemde routes. Er is naar aanleiding van de nieuwe Aerius calculator een nieuwe Aerius berekening uitgevoerd.

Ecologie/natuur

Indiener verzoekt dat in de omgevingsvergunning wordt opgenomen dat permanente bloemrijke akkerranden of andere mogelijke beplantingsgebieden in de Mariapolder verplicht worden.

Reactie college

Er is geen aanleiding om meer beplanting verplicht te stellen dan nu opgenomen in het beplantingsplan als bijlage bij het bestemmingsplan. Het beplantingsplan heeft het doel om vanuit de woningen in Strijensas het zicht op de windturbines te beperken. Naast de voorliggende omgevingsvergunning en bestemmingsplan is er tevens een ontheffing- en vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming verleend waarbij de effecten op, onder andere, beschermde soorten door de provincie is getoetst.

Landschap, uitzicht en cultuurhistorie

Indiener verzoekt dat ook langs nieuwe en bestaande aanvoerwegen kenmerkende boomrijen worden geplaatst. Deze boomrijen dienen zo geplant te worden dat zij visuele- en geluidsoverlast van de windturbines doen verminderen.

Reactie college

In het huidige bestemmingsplan zijn reeds bomenrijen van 1300 meter aan weerszijden van de Sassedijk en een bomenrij van 20 stuks aan de Mariapolder opgenomen. De gemeente heeft dit opgenomen in overeenstemming met het advies van het Ruimtelijk Kwaliteitsteam. Het zicht op de windturbines wordt hierdoor voldoende ontnomen. De gemeente ziet dan ook geen meerwaarde om aanvullende bomenrijen in het beplantingsplan op te nemen.

Informatievoorziening

Indiener geeft aan dat er in de anterieure overeenkomst niet wordt vermeld wat de verplichting is voor de exploitant aangaande het toepassen van de laatst beschikbare technieken voor geluidsreductie, vermindering van slagschaduw en responsieve mast verlichting. Indiener verzoekt dat dit vastgelegd en onafhankelijk getoetst wordt.

Reactie college

Bij het bepalen van de best beschikbare technieken (BBT) hebben we rekening gehouden met de volgende van toepassing zijnde BBT-conclusie: – Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB), maart 2012. De NRB 2012 is rechtstreeks werkend voor die onderdelen die in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn genoemd en die van toepassing zijn op de inrichting. Daarnaast geldt dat diverse voorschriften uit het Activiteitenbesluit van toepassing zijn. Deze voorschriften zijn gebaseerd op de BBT voor windturbines. Wanneer hieraan wordt voldaan, mag verondersteld worden dat ook aan BBT wordt voldaan. Voor de overwegingen per milieuthema wordt verwezen naar de desbetreffend paragraaf in de ontwerp omgevingsvergunning. Voor slagschaduw zijn in het bestemmingsplan nog aanvullende en strengere voorwaarden gesteld dan de norm.

Conclusie:

De zienswijze geeft **wel aanleiding** om het bestemmingsplan en de vergunning aan te passen. Er is een nieuwe Aeries berekening uitgevoerd. De transportroute wordt als bijlage bij de vergunning gevoegd.

2.3 Samenvatting en reactie op zienswijzen van indiener 4

Maximale hoogte / kleine windmolens

Indiener is van mening dat aan de lagere windmolens uit het oorspronkelijke plan moet worden vastgehouden omdat hiermee ook al aan de provinciale doelstelling van 15 MW wordt voldaan.

Reactie college

In de ontwerp omgevingsvergunning is een aanvraag gedaan voor 4 windmolens met een tiphoogte van tussen de 175 en 210 meter. Van windmolens met een lagere tiphoogte is in de plannen voor het windpark geen sprake geweest. In de notitie reikwijdte en detailniveau werd weliswaar een tiphoogte van 205 meter genoemd, maar dit ging om een indicatieve waarde. Om een substantiële bijdrage te leveren aan de opgave voor duurzame energieopwekking zet de gemeente er op in om de aangewezen windlocaties optimaal te benutten. Omdat hoge windmolens een aanzienlijk hogere elektriciteitsopbrengst hebben dan lage windmolens geeft de gemeente de voorkeur aan hoge windmolens. Ook omdat het aantal MW niets zegt over de mate van (geluids)hinder.

Slagschaduw

Indiener verneemt graag of hun woning binnen of buiten de 1,5 kilometer zone ligt. Mocht de woning buiten de zone liggen dan wil indiener ook aanspraak kunnen maken op het stopzetten van de windmolens bij slagschaduw op de woning.

Reactie college

Het adres van de indiener ligt binnen de 1,5 kilometer zone. In de regels van het bestemmingsplan (artikel 3.3.2) is vastgelegd dat het in gebruik nemen en houden van de windturbines slechts is toegestaan indien een stilstandsvoorziening is aangebracht in of op de turbines ter voorkoming van slagschaduw op woningen binnen een straal van 1,5 km rondom het windpark. Deze regeling geldt in aanvulling op het gestelde in de Activiteitenregeling milieubeheer artikel 3.12. Dit is een algemene regel in het bestemmingsplan, die uniform geldt en waarover daarom geen individuele afspraken hoeven te worden gemaakt met indiener.

Waardedaling / compensatie

Indiener geeft aan dat de ontwikkelaar verzekerd heeft dat een nulmeting wordt gedaan zodat eventuele schade veroorzaakt door transport kan worden vastgesteld. Indiener geeft aan dat dit nu niet is vastgesteld in de vergunning en verzoeken dit alsnog op te nemen.

Reactie college

In de anterieure overeenkomst tussen gemeente en ontwikkelaar is opgenomen dat er voor de wegen een voor en na inventarisatie gemaakt wordt door een extern bureau op kosten van de ontwikkelaar voordat het transport plaatsvindt. Ruim voor de bouw van het windpark legt de ontwikkelaar een goedgekeurd verkeersplan aan de gemeente voor. De uitvoering van een nulmeting voor de woningen aangrenzend aan de transportroute is onderdeel van het verkeersplan.

Veiligheid

Indiener vraagt zich af hoe de veiligheid van bewoners die langs de aan- en afvoer route wonen of rijden wordt gewaarborgd.

Reactie college

Vóór aanvang van de werkzaamheden moet een verkeersplan ter goedkeuring voorgelegd worden aan de gemeente. Dit plan wordt, onder andere, beoordeeld op veiligheid van zowel verkeer als bewoners.

Transportroutes

Indiener geeft aan dat in de Aeries calculator nog maar één route voor op- en afbouw zichtbaar is en vragen zich daarom af of zij er vanuit kunnen gaan dat eerdere niet wenselijk genoemde transportroutes zijn opgeheven. Als dit niet het geval is verzoeken indieners om alle transportroutes aan de Aeries berekening toe te voegen.

Reactie college

De gemeente vindt het zeer belangrijk dat bij het transport zo min mogelijk overlast veroorzaakt wordt voor omwonenden. Hierom wordt een bijlage aan de vergunning toegevoegd waarop deze transportroute is vastgelegd en vervallen de eerder genoemde routes. Er is naar aanleiding van de nieuwe Aeries calculator een nieuwe Aeries berekening uitgevoerd.

Proces

Indiener geeft aan dat zij nog een nieuw aangepast planschaderapport van een nieuwe vendor zouden ontvangen en dat dit nog niet is gebeurd.

Reactie college

De ontwikkelaar heeft een planschadeanalyse uitgevoerd. De ontwikkelaar is niet verplicht de analyse te delen. De ontwikkelaar heeft een concept analyse met de klankbordgroep gedeeld waarop aanbevelingen zijn gedaan. De ontwikkelaar heeft de aanpassing met de klankbordgroep gedeeld.

Landschap, uitzicht en cultuurhistorie

Indiener verzoekt het beplantingsplan uit te breiden met bossagegebieden in de Mariapolder welke zo geplant zouden moeten worden dat visuele- en geluidsoverlast van windturbines verminderd wordt. Dit zou vorm moeten krijgen door kenmerkende bomenrijen langs de nieuwe en bestaande aanvoerwegen te plaatsen.

Reactie college

In het huidige bestemmingsplan zijn reeds bomenrijen van 1300 meter aan weerszijden van de Sassedijk en een bomenrij van 20 stuks aan de Mariapolder opgenomen. De gemeente heeft dit opgenomen in overeenstemming met het advies van het Ruimtelijk Kwaliteitsteam. Het zicht op de windturbines wordt hierdoor voldoende ontnomen. De gemeente ziet dan ook geen meerwaarde om aanvullende bomenrijen in het beplantingsplan op te nemen.

Ecologie / natuur

Indiener verzoekt dat in de omgevingsvergunning wordt opgenomen dat permanente bloemrijke akkerranden of andere mogelijke beplantingsgebieden in de Mariapolder verplicht worden.

Indiener stelt dat het huidige park volgens de MER-commissie niet aan de stikstofreglementen voldoet en vragen in hoeverre dit in 2020 en 2021 kan worden opgelost.

Reactie college

Er is een ontheffing- en vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming door de provincie Zuid-Holland verleend waarbij de effecten op, onder andere, soorten door de provincie zijn getoetst. Er is daarom geen aanleiding om meer beplanting verplicht te stellen dan nu opgenomen in het beplantingsplan als bijlage bij het bestemmingsplan.

Door de uitspraak van de Raad van State op 29 mei jl. aangaande het Programma Aanpak Stikstof (PAS) is tevens de situatie voor Windpark Oude Mol veranderd. Uit de eerder uitgevoerde AERIUS-berekening van 21-12-2018 (vóór de betreffende uitspraak) bleek dat bij de aanleg van Windpark Oude Mol de drempelwaarde (0,05 mol/ha/j) niet werd overschreden. Door de uitspraak van de Raad van State is deze drempelwaarde vernietigd en is het AERIUS-model aangepast.

Inmiddels is een nieuwe AERIUS-berekening met het meest recente model (november 2019) uitgevoerd. Hieruit komt een (tijdelijke) bijdrage van 0,04 mol/ha/j op het Natura 2000-gebied de Biesbosch. Een dergelijke bijdrage is sinds de uitspraak vergunningsplichtig en derhalve is op 07-10-2019 een vergunning Wet natuurbescherming onderdeel gebiedsbescherming (stikstof) bij de provincie Zuid-Holland aangevraagd. In het kader van het bestemmingsplan er voor de stikstofdepositie een ecologische onderbouwing als bijlage aan het bestemmingsplan toegevoegd. Er is bovendien een definitieve AERIUS-berekening met de definitieve aanvoerroute uitgevoerd.

Geluid

Indiener vraagt of na afloop een onderzoek ingesteld kan worden om te bepalen of geluidsnormen niet worden overschreden en of hierop handhaving plaats kan vinden.

Reactie college

Uit onderzoek blijkt dat voldaan kan worden aan de in de wetgeving opgenomen geluidnormen. Indien er klachten/meldingen worden ontvangen kan dit ertoe leiden dat de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid een onderzoek gaat uitvoeren, waarbij wordt gekeken of voldaan wordt aan de normen uit de Wet geluidhinder. Daarnaast is de exploitant van het windpark op grond van de Activiteitenregeling milieubeheer verplicht om cijfers te kunnen overleggen van wat de gemiddelde jaarlijkse geluidsproductie per windturbine is geweest.

Informatievoorziening

Indiener geeft aan dat in de anterieure overeenkomst tussen gemeente en ontwikkelaar niet wordt vermeld wat de verplichting is voor de exploitant aangaande het toepassen van de laatst beschikbare technieken voor geluidsreductie, vermindering van slagschaduw en responsieve mast verlichting. Indiener verzoekt dat dit vastgelegd en onafhankelijk getoetst wordt.

Reactie college

Bij het bepalen van de best beschikbare technieken (BBT) hebben we rekening gehouden met de volgende van toepassing zijnde BBT-conclusie: – Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB), maart 2012. De NRB 2012 is rechtstreeks werkend voor die onderdelen die in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn genoemd en die van toepassing zijn op de inrichting. Daarnaast geldt dat diverse voorschriften uit het Activiteitenbesluit van toepassing zijn. Deze voorschriften zijn gebaseerd op de BBT voor windturbines. Wanneer hier aan wordt voldaan, mag verondersteld worden dat ook aan BBT wordt

voldaan. Voor de overwegingen per milieuthema wordt verwezen naar de desbetreffend paragraaf in de ontwerp omgevingsvergunning.

Conclusie:

De zienswijze geeft **wel aanleiding** om het bestemmingsplan aan te passen. Er is een nieuwe Aeries berekening uitgevoerd. De transportroute voor het Windpark is als bijlage bij de vergunning opgenomen. In het kader van het bestemmingsplan er voor de stikstofdepositie een ecologische onderbouwing als bijlage aan het bestemmingsplan toegevoegd.

2.4 Samenvatting en reactie op zienswijzen van indiener 5

Ecologie / natuur

Indiener geeft aan dat de drempelwaarde voor stikstofdepositie sinds de uitspraak van de Raad van State is aangepast van 0,05 mol/ha/jaar naar 0,00 mol/ha/jaar. Omdat in het bestemmingsplan gebruik wordt gemaakt van een oude (afgekeurde) AERIUS berekening is het bestemmingsplan hiermee juridisch onjuist geworden en kan geen omgevingsvergunning worden verleend.

Indiener is van mening dat binnen de beperkte ruimte die het stikstofprobleem geeft de bouw van woningen prioriteit heeft boven het vervangen van windturbines.

Reactie college

Door de uitspraak van de Raad van State op 29 mei j.l. aangaande het Programma Aanpak Stikstof (PAS) is tevens de situatie voor Windpark Oude Mol veranderd. Uit de eerder uitgevoerde AERIUS-berekening van 21-12-2018 (vóór de betreffende uitspraak) bleek dat bij de aanleg van Windpark Oude Mol de drempelwaarde (0,05 mol/ha/j) niet werd overschreden. Door de uitspraak van de Raad van State is deze drempelwaarde vernietigd en is het AERIUS-model aangepast. Inmiddels is een nieuwe AERIUS-berekening met het meest recente model (november 2019) uitgevoerd. Hieruit komt een (tijdelijke) bijdrage van 0,04 mol/ha/j op het Natura 2000-gebied de Biesbosch. Een dergelijke bijdrage is sinds de uitspraak vergunningplichtig en derhalve is op 07-10-2019 een vergunning Wet natuurbescherming onderdeel gebiedsbescherming (stikstof) bij de provincie Zuid-Holland aangevraagd. In het kader van het bestemmingsplan er voor de stikstofdepositie een ecologische onderbouwing als bijlage aan het bestemmingsplan toegevoegd. Er is bovendien een definitieve AERIUS-berekening met de definitieve aanvoerroute uitgevoerd.

Overig

Indiener geeft aan dat er geen nut en noodzaak is om de huidige windmolens per direct te vervangen aangezien de levensduur van windmolens kan worden opgerekt naar 25 jaar.

Reactie college

Het bestaande windpark is in 2002 in gebruik genomen. Het nieuwe windpark zal naar verwachting in 2022 in productie kunnen gaan. Nu het nieuwe windpark tot tien keer meer energie opbrengt dan het oude windpark draagt het veel meer bij aan de doelstellingen voor duurzame energie. Vanuit duurzaamheidsdoelstellingen is het daarom niet wenselijk het bestaande windpark langer in productie te houden.

Conclusie:

De zienswijze geeft **wel aanleiding** om het bestemmingsplan aan te passen. Er is een nieuwe Aerijs berekening uitgevoerd. Dit wordt toegevoegd aan het bestemmingsplan.

2.5 Samenvatting en reactie op zienswijzen van indiener 6

Natuur/ecologie

Indiener geeft aan dat in het bestemmingsplan gebruik wordt gemaakt van de oude (afgekeurde) AERIUS calculator en dat deze sinds de uitspraak van de Raad van State juridisch ongeldig is. Indiener vraagt dan ook om een nieuw onderzoek naar stikstofdepositie volgens de nieuwste richtlijnen. In dit nieuwe onderzoek moet ook rekening worden gehouden met de uitstoot van andere projecten die op dit moment in procedure zijn.

Reactie college

Door de uitspraak van de Raad van State op 29 mei j.l. aangaande het Programma Aanpak Stikstof (PAS) is tevens de situatie voor Windpark Oude Mol veranderd. Uit de eerder uitgevoerde AERIUS-berekening van 21-12-2018 (vóór de betreffende uitspraak) bleek dat bij de aanleg van Windpark Oude Mol de drempelwaarde (0,05 mol/ha/j) niet werd overschreden. Door de uitspraak van de Raad van State is deze drempelwaarde vernietigd en is het AERIUS-model aangepast. Inmiddels is een nieuwe AERIUS-berekening met het meest recente model (november 2019) uitgevoerd. Hieruit komt een (tijdelijke) bijdrage van 0,04 mol/ha/j op het Natura 2000-gebied de Biesbosch. Een dergelijke bijdrage is sinds de uitspraak vergunningplichtig en derhalve is op 07-10-2019 een vergunning Wet natuurbescherming onderdeel gebiedsbescherming (stikstof) bij de provincie Zuid-Holland aangevraagd. Er is bovendien een definitieve AERIUS-berekening met de definitieve aanvoerroute uitgevoerd.

Conclusie:

De zienswijze geeft **wel aanleiding** om het bestemmingsplan aan te passen. Er is een nieuwe Aerijs berekening uitgevoerd en toegevoegd aan het bestemmingsplan. In het kader van het bestemmingsplan er voor de stikstofdepositie een ecologische onderbouwing als bijlage aan het bestemmingsplan toegevoegd.

2.6 Samenvatting en reactie op zienswijzen van indiener 7

Maximale hoogte / kleine windmolens

Indiener vindt de voorgestelde tiphoogte onacceptabel hoog en veel meer dan in het oorspronkelijke ontwerp.

Reactie college

In de ontwerp omgevingsvergunning is een aanvraag gedaan voor 4 windmolens met een tiphoogte van tussen de 175 en 210 meter. Van windmolens met een lagere tiphoogte is in de plannen voor het windpark geen sprake geweest. In de notitie reikwijdte en detailniveau werd weliswaar een tiphoogte van 205 meter genoemd, maar dit ging om een indicatieve waarde. Om een substantiële bijdrage te leveren aan de opgave voor duurzame energieopwekking zet de gemeente er op in om de aangewezen windlocaties zo goed mogelijk te benutten. Omdat hoge windmolens een aanzienlijk hogere elektriciteitsopbrengst hebben dan lage windmolens geeft de gemeente de voorkeur aan hoge windmolens. Ook omdat het aantal MW niets zegt over de mate van (geluids)hinder.

Waardedaling / compensatie

Indiener voorziet ernstige waardedaling van zijn/haar huis.

Indiener eist een nulmeting van zijn/haar woning zodat later kan worden vastgesteld of zware transporten tijdens de bouw van de windmolens schade aan de woning hebben veroorzaakt.

Reactie college

Bij verwachte waardedaling van de woning ten gevolge van een planologische verslechtering kan – binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan- bij het college van burgemeester en wethouders van gemeente Hoeksche Waard een aanvraag voor een tegemoetkoming in schade worden ingediend. Dit recht is opgenomen in "Afdeling 6.1 Tegemoetkoming in schade" van de Wet ruimtelijke ordening. Meer informatie hierover is te vinden op de gemeentelijke website:

https://www.gemeentehw.nl/inwoner-bezoeker/producten-a-z_47654/product/planschade_322.html.

In de anterieure overeenkomst tussen gemeente en ontwikkelaar is beschreven dat alle kosten die betrekking hebben op of te maken hebben met de exploitatie van het project voor rekening en risico van de ontwikkelaar komen. Hieronder valt ook planschade. Door de ontwikkelaar is een planschadeanalyse uitgevoerd en ontwikkelaar heeft met de gemeente een overeenkomst gesloten waarin eventuele planschade is afgedekt.

Vóór aanvang van de werkzaamheden moet een verkeersplan ter goedkeuring voorgelegd worden aan de gemeente. Onderdeel van dit verkeersplan is de uitvoering van een nulmeting voor aangrenzende woningen langs de transportroute.

Landschap, uitzicht en cultuurhistorie

Indiener geeft aan dat windmolens van 210 meter niet in verhouding staan tot de openheid van het landschap.

Indiener zou graag zien dat het beplantingsplan met grote zorgvuldigheid uitgevoerd wordt en bij voorkeur niet door de ontwikkelaar. Indiener geeft hierbij een voorkeur aan voor beplanting die zo gekozen is dat visuele- en geluidshinder verminderd worden. Indiener geeft daarnaast een voorkeur aan voor inlands hardhout boven snelgroeiend lawaaiibomenhout.

Reactie college

De gemeente is zich er van bewust dat windmolens van 210 meter goed zichtbaar zullen zijn in het open landschap van de Mariapolder. Door aansluiting te zoeken bij bestaande infrastructuur en door het planten van bomenrijen is echter gepoogd het windpark toch zo goed mogelijk op het landschap aan te laten sluiten. Dit in overeenstemming met het advies van het Ruimtelijk Kwaliteitsplan.

Het beplantingsplan is opgesteld met als doel om visuele en geluidshinder te beperken en goedgekeurd door de gemeente. Het beplantingsplan zal in opdracht van de ontwikkelaar worden uitgevoerd. De gemeente zal toezien dat de werkzaamheden volgens de afspraken worden uitgevoerd.

Geluid

Indiener vreest geluidsoverlast en heeft het idee dat dit niet echt is onderzocht.

Indiener geeft aan dat de toekomstige windmolens meer overlast zullen geven doordat zij hoger staan waardoor het geluid minder remming zal ondervinden door bomen of het bestaande dijkje.

Reactie college

Er is door een gespecialiseerd adviesbureau akoestisch onderzoek uitgevoerd, als onderdeel van het milieu effecten onderzoek. Dit geluidsonderzoek is zowel onafhankelijk getoetst door de omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid als door de commissie voor de m.e.r. In het geluidsonderzoek zijn de geluidseffecten op omliggende woningen in kaart gebracht voor de bandbreedte van windturbine afmetingen die is opgenomen in de vergunningaanvraag. Indien de geluidsnormen zoals vastgelegd in het Activiteitenbesluit niet worden nageleefd kan er om handhaving door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid worden verzocht.

Slagschaduw

Indiener meent vanuit zijn functie als milieuableider juist in te kunnen schatten dat de woningen van woongemeenschap Mariaplein en verder in Strijensas last zullen krijgen van slagschaduw, ook al staat een aantal woningen op meer dan 1500 meter afstand van de windmolens.

Reactie college

De hoeveelheid te verwachten slagschaduw is onderzocht voor alle woningen binnen een afstand van 12 maal de maximale rotordiameter van de windturbine, dus ruimer dan 1500 meter. Voor deze woningen is dan ook in kaart gebracht of zij de wettelijke norm voor slagschaduw (maximaal 5 uur en 40 minuten per jaar) overschrijden. De benodigde stilstand van de windturbines per jaar is onderzocht om aan deze norm te voldoen. Daarnaast kan de stilstand van de windturbines die nodig is om de woningen binnen de 1500 meter zone vrij te houden van slagschaduw, er ook voor zorgen dat de hoeveelheid slagschaduw buiten deze zone lager uitvalt.

Overig

Indiener heeft van een collega vernomen dat het bos dat tot voor enkele jaren geleden in de Mariapolder lag door of namens de ontwikkelaar illegaal gekapt is.

Indiener zou graag zien dat onderzoek wordt ingesteld naar punten als geluid, slagschaduw, beleving onder bewoners en woningwaarde nadat de windmolens enige tijd operationeel zijn.

Reactie college

Het bos dat gekapt is maakt geen onderdeel uit van het bestemmingsplan Windpark Oude Mol. In de onderzoeken voor het Windpark zijn in het bestemmingsplan alle relevante effecten van het windpark beoordeeld. Alle effecten voldoen, eventueel na mitigatie, aan de wettelijke normen en zijn acceptabel in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Er geldt daarom ook geen verplichting om later na operationeel zijn, opnieuw onderzoek uit te voeren naar genoemde effecten. Wel kunnen eventuele klachten inzake hinder/overlast in de toekomst aanleiding zijn om te onderzoeken of nog voldaan wordt aan de wettelijke normen.

Ecologie/natuur

Indiener geeft aan dat de windmolens in Natura 2000-gebied komen te staan en vraagt zich af of dat zomaar kan zonder dat er maatregelen in de ontwerp omgevingsvergunning zijn opgenomen.

Reactie college

De windturbines worden niet binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden gerealiseerd. Tevens zullen zij niet over het betreffende Natura 2000-gebied 'Hollands Diep' draaien. Daarnaast zal ook de benodigde infrastructuur buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied worden gerealiseerd, zoals kraanopstelplaatsen en ontsluitingswegen. Verder zijn de belangen in het kader van de Wet natuurbescherming meegenomen in de procedure.

Transportroutes

Indiener is van mening dat de ontsluitingsweg naar de Mariapolder zo zal moeten worden ingericht dat bewoners geen last ondervinden van de aanleg.

Reactie college

De gemeente vindt het, net als indiener, zeer belangrijk dat bij het transport zo min mogelijk overlast veroorzaakt wordt voor omwonenden. Er wordt een bijlage aan de vergunning toegevoegd waarop deze transportroute is vastgelegd.

Verlichting/lichthinder

Indiener geeft aan dat in de ontwerp omgevingsvergunning niet duidelijk is aangegeven welke criteria de ontwikkelaar hanteert omtrent nachtverlichting van de molenwieken. Indiener laat weten dat er radardetectie bestaat welke de nachtverlichting bij naderend vliegverkeer aan en uit kan zetten.

Reactie college

Het verlichtingsplan zal worden vormgegeven in overleg met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en moet worden goedgekeurd door de Inspectie Leefomgeving en Transport. Het koppelen van de verlichting aan een radarsysteem waardoor de verlichting alleen aangaat bij de aanwezigheid van vliegverkeer is nu nog niet toegestaan. Aangezien het niet duidelijk is of de regelgeving en technologische ontwikkelingen omtrent verlichting van windturbines veranderen kan de gemeente geen andere voorwaarden opnemen in de vergunning. Dat zou immers ervoor kunnen zorgen dat nieuwe en betere technieken die nu nog onbekend zijn worden uitgesloten. In de anterieure overeenkomst tussen gemeente en ontwikkelaar is hierover vastgelegd dat de ontwikkelaar de laatste stand ter techniek toepast.

Conclusie:

De zienswijze geeft **wel aanleiding** om het bestemmingsplan en de vergunning aan te passen. De transportroute voor het Windpark wordt als bijlage bij de vergunning opgenomen.

2.7 Samenvatting en reactie op zienswijzen van indiener 8

Maximale hoogte / kleine windmolens

De indiener verzoekt de gemeente om het ontwerpbestemmingsplan en de ontwerp omgevingsvergunning aan te laten passen door daarin de maximale rotordiameter en tiphoogte terug te brengen. De indiener stelt dat er op dit moment nog geen ervaringen zijn met geluidsoverlast van windmolens van 220 meter, maar dat er na de plaatsing van windmolens bij het Spui honderden klachten over geluid zijn ingediend. Daarnaast stelt de indiener dat windmolens van dit formaat een enorme inbreuk vormen op het landschappelijke karakter van de Hoekse Waard en Mariapolder. De indiener stelt dat deze gevolgen niet in verhouding staan tot de doelstelling van de provincie om een windpark van 15 MW te realiseren en stelt dat het erop lijkt dat de ontwikkelaar het windpark als een prestigeproject ziet.

Volgens de indiener kunnen de afmetingen van de windturbines worden aangepast naar kleinere formaten, omdat uit de ontwerp omgevingsvergunning blijkt dat de geplande grotere turbines de provinciale doelstelling met 5 MW per jaar overschrijden.

Reactie college

Er is een aanvraag omgevingsvergunning gedaan voor 4 windmolens met een tiphoogte van tussen de 175 en 210 meter. Van windturbines met een tiphoogte van 220 meter is dus geen sprake. Het gaat om een maximale tiphoogte van 210 meter. Om een substantiële bijdrage te leveren aan de opgave voor duurzame energieopwekking zet de gemeente er op in om de aangewezen windlocatie zo goed mogelijk te benutten. Omdat een hoge windturbine relatief een aanzienlijk hogere elektriciteitsopbrengst heeft dan een lage windturbine kiest de gemeente er voor om de minimale tiphoogte niet verder terug te brengen dan 175 meter, ook als hiermee de provinciale doelstelling van 15 MW nog wel zou worden behaald. Indien er meer MW wordt opgewekt wil die niet altijd zeggen dat er meer (geluids)hinder is. Dit is afhankelijk van diverse factoren.

In Nederland zijn nog weinig ervaringen met windturbines van 210 meter op land. Wel moeten deze windmolens aan dezelfde geluidsnormen voldoen als lagere windmolens. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat hieraan kan worden voldaan en blijkt uit adviezen van de Omgevingsdienst en de commissie voor de m.e.r.. De gemeente ziet daarom ook geen reden om te verwachten dat windmolens van maximaal 210 meter meer geluidsoverlast zullen veroorzaken dan lagere windmolens. Mochten de geplande windmolens toch de geluidsnormen overschrijden dan kan de gemeente handhavend optreden.

Locatiekeuze

De indiener geeft aan dat de woonkern Strijensas binnen een straal van 1 km ligt van de windmolens en de meest dichtbij zijnde woning op 680 meter. De indiener wijst erop dat in Duitsland de afstandsnorm tot woonhuizen is aangepast tot 2 km.

Reactie college

Nederlandse windturbines moeten voldoen aan de Nederlandse milieuwetgeving. De geluidsnorm in Nederland is gebaseerd op de dosis-effectrelatie: hoeveel geluid leidt tot hoeveel hinder. Daarbij heeft de wetgever een afweging gemaakt tussen de bescherming van omwonenden enerzijds en het belang van de energietransitie anderzijds.

Verlichting/lichthinder

Het voordeel van kleinere windturbines is volgens de indiener dat er geen hinderlijke nachtverlichting verplicht is en misschien zelfs wel helemaal overbodig. De indiener beschouwt de rode nachtverlichting als een onderschat nadelig effect van windmolens. De indiener wijst erop dat het mogelijk is om de nachtverlichting op basis van radardetectie alleen aan te laten gaan wanneer er een vliegtuig of helikopter nadert. De indiener is van mening dat toepassing van deze techniek als voorwaarde moet worden toegevoegd aan het ontwerpbestemmingsplan en de ontwerp omgevingsvergunning.

Reactie college

Een verlichtingsplan zal worden vormgegeven in overleg met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en moet worden goedgekeurd door de Inspectie Leefomgeving en Transport. Een mogelijkheid zou kunnen zijn om de verlichting 's nachts vast te laten banden, zodat deze minder storend is. Daarnaast kan de verlichting gedimd worden bij weersomstandigheden met goed zicht. Het koppelen van de verlichting aan een radarsysteem waardoor de verlichting alleen aangaat bij de aanwezigheid van vliegverkeer is nu nog niet toegestaan. Aangezien het niet duidelijk is wat de regelgeving en technologische ontwikkelingen omtrent verlichting van windturbines zal zijn, kan de gemeente geen andere voorwaarden opnemen in de vergunning. Dat zou immers ervoor kunnen zorgen dat nieuwe en betere technieken die nu nog onbekend zijn worden uitgesloten. In de anterieure overeenkomst tussen gemeente en ontwikkelaar is vastgelegd dat de ontwikkelaar de laatste stand ter techniek toepast.

Ecologie/natuur

De indiener stelt dat als voorwaarde voor het verlenen van een omgevingsvergunning moet worden gesteld het treffen van compensatiemaatregelen voor de stikstofdepositie als gevolg van het vervangen en plaatsen van de windturbines. Met name omdat de windmolens in Natura 2000-gebied worden geplaatst volgens de indiener.

Reactie college

De windturbines worden niet binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden gerealiseerd. Tevens zullen zij niet over het betreffende Natura 2000-gebied 'Hollands Diep' draaien. Daarnaast zal ook de benodigde infrastructuur buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied worden gerealiseerd, zoals kraanopstelplaatsen en ontsluitingswegen.

Door de uitspraak van de Raad van State op 29 mei jl. aangaande het Programma Aanpak Stikstof (PAS) is tevens de situatie voor Windpark Oude Mol veranderd. Uit de eerder uitgevoerde AERIUS-berekening van 21-12-2018 (vóór de betreffende uitspraak) bleek dat bij de aanleg van Windpark Oude Mol de drempelwaarde (0,05 mol/ha/j) niet werd overschreden. Door de uitspraak van de Raad van State is deze drempelwaarde vernietigd en is het AERIUS-model aangepast. Inmiddels is een nieuwe AERIUS-berekening met het meest recente model (november 2019) uitgevoerd. Hieruit komt een (tijdelijke) bijdrage van 0,04 mol/ha/j op het Natura 2000-gebied de Biesbosch. Een dergelijke bijdrage is sinds de uitspraak vergunning plichtig en derhalve is op 07-10-2019 een vergunning Wet natuurbescherming onderdeel gebiedsbescherming (stikstof) aangevraagd. Er zal nog een definitieve AERIUS-berekening met de definitieve aanvoerrote worden uitgevoerd. Uit de nieuwe AERIUS-berekening zal blijken of het nemen van compenserende maatregelen (salderen) noodzakelijk is voor het verkrijgen van een vergunning Wet natuurbescherming. In het kader van het bestemmingsplan er voor de stikstofdepositie een ecologische

onderbouwing als bijlage aan het bestemmingsplan toegevoegd. Er is bovendien een definitieve AERIUS-berekening met de definitieve aanvoerroute uitgevoerd.

Veiligheid

De indiener wijst erop dat een veiligheidsplan voor de transportroute via de Sassendijk/Boomdijk ontbreekt. Als voorwaarde voor het verlenen van een omgevingsvergunning moet volgens de indiener een veiligheidsplan worden opgesteld dat de doorgang en veiligheid van fietsers garandeert.

Reactie college

Vóór aanvang van de werkzaamheden moet een verkeersplan ter goedkeuring voorgelegd worden aan de gemeente. Veiligheid is een onderdeel van dit plan. Dit plan wordt, onder andere, beoordeeld op veiligheid van zowel verkeer als bewoners.

Conclusie:

De zienswijze geeft **wel aanleiding** om het bestemmingsplan aan te passen. Er is een nieuwe Aeries berekening uitgevoerd en toegevoegd aan het bestemmingsplan. In het kader van het bestemmingsplan er voor de stikstofdepositie een ecologische onderbouwing als bijlage aan het bestemmingsplan toegevoegd.

2.8 Samenvatting en reactie op zienswijzen van indiener 9

Maximale hoogte / kleine windmolens

Indiener begrijpt niet waarom wordt gesproken over windmolens met een tiphoogte van 210 meter omdat met windmolens van 150 meter ook de provinciale doelstelling kan worden behaald. Windmolens met een tiphoogte van 210 meter gaan naar mening van de indiener ten koste van de inwoners van Strijensas en het natuurgebied rondom Strijensas.

Reactie college

Om een substantiële bijdrage te leveren aan de opgave voor duurzame energieopwekking zet de gemeente er op in om de aangewezen windlocaties zo goed mogelijk te benutten. Omdat hoge windturbines relatief gezien een aanzienlijk hogere elektriciteitsopbrengst hebben dan lage windturbines kiest de gemeente er voor om de tiphoogte niet terug te brengen tot 150 meter, ook als hiermee de provinciale doelstelling van 15 MW nog wel zou worden behaald.

Verlichting/lichthinder

Indiener geeft aan nachtverlichting op de geplande windmolens onacceptabel te vinden en laat weten dat op windmolens van 150 meter geen nachtverlichting hoeft worden geplaatst.

Reactie college

Het klopt inderdaad dat voor windturbines van 150 meter tiphoogte geen verlichting nodig is. Voor het Windpark Oude Mol is een vergunning aangevraagd voor windturbines met een tiphoogte tussen de 175 meter en 210 meter. Voor de hoogte van deze windturbines is verlichting verplicht. In de anterieure overeenkomst tussen gemeente en ontwikkelaar is vastgelegd dat de ontwikkelaar de laatste stand ter techniek van de verlichting toepast.

Geluid

Indiener geeft aan dat er al veel geluidsoverlast is in Strijensas en is van mening dat voor kleinere windmolens moet worden gekozen als daarmee geluidsoverlast binnen de perken kan worden gehouden.

Reactie college

Om geluidshinder van windturbines te voorkomen of te beperken is in artikel 3.14a van het Activiteitenbesluit Milieubeheer de norm van ten hoogste 47 dB Lden en 41 Lnight vastgesteld, waaraan windturbines moeten voldoen.

De geluidseffecten van het voorgenomen windpark op de omgeving zijn op basis van een worst case scenario getoetst aan deze norm in een akoestisch onderzoek. Hieruit is gebleken dat windturbines met de voorgenomen afmetingen voldoen aan deze wettelijke normen. Daarnaast wordt opgemerkt dat windturbinegeluid niet een op een te schalen is met de afmetingen van een windturbine.

Overig

Indiener benoemt dat in de anterieure overeenkomst is vastgelegd dat er geen sprake zal zijn van slagschaduw doordat windmolens stilgezet worden wanneer deze slagschaduw over huizen veroorzaken. Indiener benoemt daarnaast dat is toegezegd dat gebruik zal worden gemaakt van radarinstallaties welke

zorgen dat verlichting alleen aangaat als er vliegverkeer in aantocht is. Indiener laat weten dat beide afspraken van groot belang zijn voor het draagvlak bij de inwoners van Strijensas.

Indiener is van mening dat het beplantingsplan onvoorwaardelijk verbonden is aan de komst van het windmolenpark.

Reactie college

De verplichting voor het aanbrengen van een stilstandvoorziening ter voorkoming van slagschaduw binnen een contour van 1,5 km rond het windpark is als voorwaardelijke verplichting opgenomen in het bestemmingsplan en daarmee geborgd.

Het koppelen van de verlichting aan een radarsysteem waardoor de verlichting alleen aangaat bij de aanwezigheid van vliegverkeer is nu nog niet toegestaan. Aangezien het niet duidelijk is wat de regelgeving en technologische ontwikkelingen omtrent verlichting van windturbines zal zijn, kan de gemeente geen andere voorwaarden opnemen in de vergunning. Dat zou immers ervoor kunnen zorgen dat nieuwe en betere technieken die nu nog onbekend zijn worden uitgesloten. In de anterieure overeenkomst tussen gemeente en ontwikkelaar is vastgelegd dat de ontwikkelaar de laatste stand ter techniek toepast.

Het beplantingsplan voor het Windpark is als een voorwaardelijke verplichting opgenomen in het bestemmingsplan en daarmee geborgd.

Conclusie:

De zienswijze geeft **geen aanleiding** om het bestemmingsplan aan te passen.

2.9 Samenvatting en reactie op zienswijzen van indiener 10

Overig

Indieners wijzen erop dat in het ontwerpbestemmingsplan is aangegeven dat vóór de start van de exploitatie van 'Windpark Oude Mol' het oude windpark Clothildis moet worden verwijderd. Als eigenaar en exploitant van windpark Clothildis laten indieners weten vooralsnog niet voornemens te zijn de exploitatie van hun windpark vóór het einde van de lopende opstalovereenkomst te beëindigen en de bestaande windturbines te verwijderen. Zij stellen dat hiermee het windpark niet uitvoerbaar is.

Indieners verwachten dat de bouw van de nieuwe windturbines en het inkoopstation de exploitatie van hun windturbines negatief zal beïnvloeden. Indieners zijn dan ook van mening dat als voorwaardelijke verplichting in de planregels moet worden opgenomen dat de werkzaamheden pas kunnen starten na verwijdering van hun windturbines.

Reactie college

De bestemmingen zoals opgenomen in het bestemmingsplan dienen binnen 10 jaar uitvoerbaar te zijn. De opstalrechten van indiener verlopen in 2025. Aangezien de turbines dan ook verwijderd moeten worden bestaat er geen belemmering om het plan binnen 10 jaar te realiseren en is het plan uitvoerbaar.

De gemeente acht de kans aannemelijk dat de bouw van het windpark de bestaande turbines kan beïnvloeden. Hierom zal een planregel worden toegevoegd bij artikel 3.3.5 van de regels waarmee de bouw van de nieuwe turbines en/of het inkoopstation niet toegestaan is voordat het bestaande park definitief buiten bedrijf is genomen.

Conclusie:

De zienswijze geeft **wel aanleiding** om het bestemmingsplan aan te passen. In het bestemmingsplan komt artikel 3.3.5 als volgt te luiden: De bouwfase van het windpark mag slechts gestart worden indien alle windturbines ter plaatste van de aanduidingen 'te saneren windturbine' definitief buiten bedrijf zijn gesteld. In de definities van hoofdstuk 1 wordt de definitie 'bouwfase' toegevoegd welke gedefinieerd wordt als "Fase van de bouw van het windpark startend bij het plaatsen van de windturbines en/of de inkoopstation(s)."

2.10 Samenvatting en reactie op zienswijzen van indiener 11

Maximale hoogte / kleine windmolens

Indiener vindt een tiphoogte van 210 meter onacceptabel hoog en veel meer dan het oorspronkelijke ontwerp. Indiener benoemt dat met lagere windmolens ook aan de provinciale doelstelling kan worden voldaan.

Reactie college

De ingediende aanvraag omgevingsvergunning heeft betrekking op 4 windmolens met een tiphoogte van tussen de 175 en 210 meter. Van windmolens met een lagere tiphoogte is in de plannen voor het windpark geen sprake geweest. In de notitie reikwijdte en detailniveau werd weliswaar een tiphoogte van 205 meter genoemd, maar dit ging om een indicatieve waarde. Om een substantiële bijdrage te leveren aan de opgave voor duurzame energieopwekking zet de gemeente er op in om de aangewezen windlocaties zo goed mogelijk te benutten. Omdat hoge windmolens relatief een aanzienlijk hogere elektriciteitsopbrengst hebben dan lage windmolens geeft de gemeente de voorkeur aan hoge windmolens.

Landschap, uitzicht en cultuurhistorie

Indiener geeft aan dat windmolens van 210 meter niet in verhouding staan tot de openheid van het landschap.

Reactie college

De gemeente is zich er van bewust dat windmolens van 210 meter goed zichtbaar zullen zijn in het open landschap van de Mariapolder. Door aansluiting te zoeken bij bestaande infrastructuur en door het planten van bomenrijen is echter gepoogd het windpark toch zo goed mogelijk op het landschap aan te laten sluiten. Dit beplantingsplan is opgenomen als voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan.

Geluid

Indiener geeft aan dat nog niet bekend is wat de gevolgen voor geluidsoverlast zullen zijn.

Reactie college

Om geluidshinder van windturbines te voorkomen of te beperken is in artikel 3.14a van het Activiteitenbesluit Milieubeheer de norm van ten hoogste 47 dB Lden en 41 Lnight vastgesteld, waaraan windturbines moeten voldoen.

De geluidseffecten van het voorgenen windpark op de omgeving zijn op basis van een worst case scenario getoetst aan deze norm in een akoestisch onderzoek. Hieruit is gebleken dat windturbines met de voorgenen afmetingen voldoen aan deze norm. In het MER is onderzocht wat de verschillende alternatieven voor gevolgen hebben op onder meer het aspect geluid.

Slagschaduw

Indiener stelt dat windmolens altijd moeten worden stilgezet als er sprake is van slagschaduw, ook bij woningen welke zich op meer dan 1500 meter afstand van de windmolens bevinden.

Reactie college

De hoeveelheid te verwachten slagschaduw is onderzocht voor alle woningen binnen een afstand van 12 maal de maximale rotordiameter ($12 \times 162 = 1944$ meter). Deze zone is weergegeven op figuur 8 van het slagschaduwonderzoek.

De landelijke milieunorm voor slagschaduw van windturbines stelt dat voor woningen binnen deze norm niet vaker dan 17 keer per jaar meer dan 20 minuten slagschaduw mag optreden. Dit wordt vaak vertaald naar een maximum van 17 x 20 minuten slagschaduw per woning per jaar (oftewel 5 uur en 40 minuten). De planregel in artikel 3.3.2 van het ontwerpbestemmingsplan is een bovenwettelijke eis. De gemeente is van mening dat de landelijke norm op afstanden groter dan 1,5 kilometer van het windpark voldoende bescherming biedt tegen de hinder als gevolg van slagschaduw. Daarnaast zou die uitbreiding van de planregel de economische haalbaarheid van het project in gevaar brengen.

Transportroutes

Indiener gaat er van uit dat er geen transporten door de Mariapolder zullen plaatsvinden ter hoogte van zijn / haar woning.

Reactie college

De gemeente heeft met de klankbordgroep en ontwikkelaar overleg gehad over de toekomstige transportroute van het windpark. Ter verduidelijking wordt er bij de vergunning een bijlage opgenomen hoe de transportroute komt te lopen. De voorgenomen transportroute gaat niet door de Mariapolder.

Waardedaling / compensatie

Als er toch transporten ter hoogte van de woning van de indiener zullen plaatsvinden eist de indiener een nulmeting van zijn / haar woning zodat later bewezen kan worden of de transporten schade aan de woning hebben veroorzaakt.

Indiener vraagt zich af of de huidige planschadeberekening juist is en geeft aan dat er een nieuwe berekening zou worden opgesteld welke niet in het ontwerpbestemmingsplan is opgenomen.

Reactie college

Vóór aanvang van de werkzaamheden moet een verkeersplan ter goedkeuring voorgelegd worden aan de gemeente. Onderdeel van dit verkeersplan is de uitvoering van een nulmeting voor aangrenzende woningen langs de transportroute.

De ontwikkelaar heeft een planschadeanalyse uitgevoerd. De ontwikkelaar is niet verplicht de analyse te delen. De ontwikkelaar heeft een concept analyse met de klankbordgroep gedeeld waarop aanbevelingen zijn gedaan. De ontwikkelaar heeft de aanpassing met de klankbordgroep gedeeld.

Landschap, uitzicht en cultuurhistorie

De indiener mist in het beplantingsplan de beplanting op zijn / haar kavel om het windmolenpark zoveel mogelijk uit het zicht te nemen. Indiener geeft aan dat e.e.a. reeds is toegezegd door de opdrachtgever op de eerste informatieavond.

Reactie college

De gemeente is zich er van bewust dat windmolens van 210 meter goed zichtbaar zullen zijn in het open landschap van de Mariapolder. Door aansluiting te zoeken bij bestaande infrastructuur en door het planten van bomenrijen is echter gepoogd het windpark toch zo goed mogelijk op het landschap aan te laten sluiten.

Onderzoek tijdens operationele fase

Indiener geeft aan dat er geen rekening is gehouden met onderzoek naar punten als geluid, slagschaduw, beleving onder bewoners en woningwaarde nadat de windmolens operationeel zijn.

Reactie college

Windturbines vallen onder het Activiteitenbesluit milieubeheer. In dit besluit (en de bijbehorende Activiteitenregeling) is vastgelegd op welke manier geluid en slagschaduw tijdens de operationele fase van een windpark gemonitord worden. Indien er klachten zijn in de operationele fase kan de omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid gevraagd worden om handhaving en geluidsmetingen verrichten ter controle.

Ontsluitingsweg

Indiener geeft aan dat duidelijk omschreven moet worden hoe de kwaliteit van de ontsluitingsweg naar woonhuizen in de Mariapolder gewaarborgd blijft.

Reactie college

De gemeente vindt het, net als indiener, zeer belangrijk dat bij het transport zo min mogelijk overlast veroorzaakt wordt voor omwonenden. Er wordt een bijlage toegevoegd waarop de transportroute is vastgelegd.

Laatste stand der techniek

Indiener geeft aan het zeer belangrijk te vinden dat 'windmolen techniek naar de laatste stand van zaken' opgenomen wordt in het besluit over de omgevingsvergunning.

Reactie college

Voor het windpark gelden de voorschriften uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling. Deze voorschriften zijn gebaseerd op de best beschikbare technieken. Wanneer hieraan wordt voldaan, mag verondersteld worden dat aan best beschikbare technieken wordt voldaan. In de anterieure overeenkomst tussen gemeente en ontwikkelaar is vastgelegd dat de ontwikkelaar de laatste stand ter techniek toepast.

Natuur/ecologie

Indiener geeft aan dat de windmolens in Natura2000 gebied komen en dat hiervoor geen maatregelen in de ontwerpomgevingsvergunning zijn opgenomen.

Reactie college

De windturbines worden niet binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden gerealiseerd. Tevens zullen zij niet over het betreffende Natura 2000-gebied 'Hollands Diep' draaien. Daarnaast zal ook de benodigde infrastructuur buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied worden gerealiseerd, zoals kraanopstelplaatsen en ontsluitingswegen.

Verlichting/lichthinder

Indiener geeft aan dat in de ontwerp omgevingsvergunning niet duidelijk is aangegeven welke criteria de ontwikkelaar hanteert omtrent nachtverlichting. Wat de indiener betreft is nachtverlichting helemaal geen optie gezien de omgevingsoverlast.

Reactie college

Het verlichtingsplan zal worden vormgegeven in overleg met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en moet worden goedgekeurd door de Inspectie Leefomgeving en Transport. Hierbij is het niet mogelijk om in de nacht geen verlichting toe te passen.

Conclusie:

De zienswijze geeft **wel aanleiding** om het bestemmingsplan aan te passen. De transportroute is als bijlage bij de vergunning gevoegd.

2.11 Samenvatting en reactie op zienswijzen van indiener 12

Natuur/ecologie

Indieners geven aan met Renewable Energy Factory afgesproken te hebben dat beschikbare gegevens met betrekking tot gestuwde trek en de zeearend nader zullen worden geanalyseerd en dat zal worden gezien of, en zo ja in welke vorm, aanvullend onderzoek nodig is. Indieners verwijzen hierbij ook naar het toetsingsadvies van de commissie MER waarin deze aangeeft additionele cumulatieve sterfte nader te bepalen. Indieners gaan ervan uit dat met aanvullend onderzoek alsnog kan worden bepaald of het aanvaringsrisico aanvaardbaar is of tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt.

Reactie college

De gemeente is op de hoogte dat er nog gesprekken plaatsvinden tussen de ontwikkelaar en betrokken partijen omtrent gestuwde trek en de zeearend. De gemeente apprecieert het dat deze gesprekken plaatsvinden en hoopt dat deze partijen tot overeenstemming komen. Deze maatregelen zijn echter juridisch gezien niet noodzakelijk. Zo is er reeds een ontheffing Wet natuurbescherming afgegeven. Het bevoegd gezag heeft de ontheffingsaanvraag ontvangen en getoetst. Het afgeven van de ontheffing Wet natuurbescherming, inmiddels onherroepelijk, betekent dat de kans op aanvaringsslachtoffers volgens de provincie 'aanvaardbaar' is. Onderzoek toont namelijk aan dat er geen negatieve effecten op de staat van Instandhouding van de betrokken soorten optreden door de realisatie van Windpark Oude Mol.

Conclusie:

De zienswijze geeft **geen aanleiding** om het bestemmingsplan aan te passen.

2.12 Samenvatting en reactie op zienswijzen van indiener 13

Slagschaduw

Indiener geeft aan met de nieuwe windmolens veel last van slagschaduw te zullen hebben. Hoewel is beloofd dat de molens stilgezet zullen worden op het moment dat de schaduw het huis bereikt heeft de indiener er weinig vertrouwen in dat dit ook echt zal gebeuren.

Reactie college

In het ontwerpbestemmingsplan is, met betrekking tot slagschaduw, opgenomen dat een stilstandsvoorziening moet worden aangebracht ter voorkoming slagschaduw op woningen binnen een straal van 1,5 km rondom het windpark.

Deze stilstandsvoorziening zorgt ervoor dat bij overschrijding van deze slagschaduwnorm, de windturbine wordt uitgeschakeld. De voorziening wordt per woning vooraf ingeregeld, aangezien het gaat om specifieke momenten die van tevoren bepaald kunnen worden op basis van de zonnestand. Tevens wordt er gemeten of er daadwerkelijk genoeg zon, en dus slagschaduw, is op die momenten.

Waardedaling / compensatie

Indiener wil een bouwkundige nulmeting van hun huis en schuur als er transporten bij hen voorlangs komen. Indiener wil ook zelf het bureau uitkiezen dat dit onderzoek uit zal voeren.

Indiener houdt zich de mogelijkheid voor een planschaderapport in te dienen voor derving van woongenot en waardevermindering van het huis als de overlast van de windmolen tegenvalt.

Reactie college

Vóór aanvang van de werkzaamheden moet een verkeersplan ter goedkeuring voorgelegd worden aan de gemeente. Onderdeel van dit verkeersplan is de uitvoering van een nulmeting voor aangrenzende woningen langs de transportroute.

Bij verwachte waardedaling van de woning ten gevolge van een planologische verslechtering kan – binnen vijf jaar na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan- bij het college van burgemeester en wethouders van gemeente Hoeksche Waard een aanvraag voor een tegemoetkoming in schade worden ingediend. Dit recht is opgenomen in "Afdeling 6.1 Tegemoetkoming in schade" van de Wet ruimtelijke ordening. Meer informatie hierover is te vinden op de gemeentelijke website:

https://www.gemeentehw.nl/inwoner-bezoeker/producten-a-z_47654/product/planschade_322.html.

In de anterieure overeenkomst tussen gemeente en ontwikkelaar is beschreven dat alle kosten die betrekking hebben op of te maken hebben met de exploitatie van het project voor rekening en risico van de ontwikkelaar komen. Hieronder valt ook planschade. Door de ontwikkelaar is een planschadeanalyse uitgevoerd en een planschade overeenkomst ondertekend.

Verlichting/lichthinder

Indiener is tegen de verlichting op de molens.

Reactie college

Er zal een verlichtingsplan worden vormgegeven in overleg met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, die moet worden goedgekeurd door de Inspectie Leefomgeving en Transport. Aangezien het

niet duidelijk is of de regelgeving en technologische ontwikkelingen voor verlichting van windturbines zullen veranderen, kan de gemeente geen andere voorwaarden opnemen in de vergunning. Dat zou immers ervoor kunnen zorgen dat nieuwe en betere technieken die nu nog onbekend zijn worden uitgesloten. In de anterieure overeenkomst tussen gemeente en ontwikkelaar is vastgelegd dat de ontwikkelaar de laatste stand ter techniek toepast.

Conclusie:

De zienswijze geeft **geen aanleiding** om het bestemmingsplan aan te passen.

3. Overzicht wijzigingen bestemmingsplan ten opzichte van ontwerpbestemmingsplan

Inleiding

Aanpassingen vergunning

- Als aanvulling op de vergunning wordt de transportroute voor het Windpark Oude Mol als bijlage toegevoegd.
- Onder Overwegingen die tot dit besluit hebben geleid wordt de tekst onder “Sanering bestaande turbines” gewijzigd in: De bouwfase van het windpark (met inbegrip van alle daarbij behorende voorzieningen waaronder inkoopstation) mag slechts gestart worden indien alle windturbines ter plaatste van de aanduidingen ‘te saneren windturbine’ definitief buiten bedrijf zijn gesteld. Bovendien mag de exploitatiefase van het nieuwe windpark slechts worden gestart als de bestaande windturbines ter plaatste van de aanduidingen ‘te saneren windturbine’ zijn verwijderd. Ook geldt dat het windpark met bijbehorende voorzieningen 12 maanden nadat het windturbinepark gedurende een aaneengesloten periode van 3 maanden buiten gebruik is gesteld, moet worden ontmanteld en verwijderd, tenzij de windturbines buiten gebruik zijn door onderhoud. Vorenstaande is in de artikelen 3.3.5, 3.3.6 en 3.3.7 opgenomen als voorwaardelijke verplichting in de regels van het bestemmingsplan.
- In de vergunning is het vermogen aangepast van 5 MW per windturbine naar 6.25 MW per windturbine. Het aantal MW is aangepast om meer energie op te kunnen wekken. De wijziging van het aantal MW per windturbine heeft geen effect op de omgeving/milieu zoals blijkt uit tabel 5 van de combi-mer.

Aanpassingen regels naar aanleiding van zienswijze

Artikelen 3.3.5, 3.3.6 en 3.3.7 zijn aangepast en er is een artikel toegevoegd. Deze artikelen worden als volgt:

3.3.5 Buiten bedrijf stellen bestaande windturbines

De bouwfase van het windpark (met inbegrip van alle daarbij behorende voorzieningen waaronder inkoopstation) mag slechts gestart worden indien alle windturbines ter plaatste van de aanduidingen ‘te saneren windturbine’ definitief buiten bedrijf zijn gesteld. In de definities van hoofdstuk 1 wordt de definitie ‘bouwfase’ toegevoegd welke gedefinieerd wordt als “Fase van de bouw van het windpark startend bij het plaatsen van de windturbines en/of de inkoopstation(s)”

3.3.6 Sanering bestaande windturbines

De exploitatiefase van het windpark mag slechts gestart worden indien alle windturbines ter plaatste van de aanduidingen ‘te saneren windturbine’ zijn verwijderd van hun fundering.

3.3.7 Verwijdering windturbines

12 maanden nadat het windturbinepark gedurende een aaneengesloten periode van 3 maanden buiten gebruik is gesteld, dienen de windturbines met daarbij behorende voorzieningen ontmanteld en verwijderd te zijn, tenzij de windturbines buiten gebruik zijn door onvoorzien onderhoud.

Ambtshalve wijzigingen

- Artikel 3.3.3 wordt als volgt aangepast: Het bouwen van de windturbines is slechts toegestaan nadat een onderzoeksrapport betreffende verontreiniging van de bodem aan het bevoegd gezag is overlegd en schriftelijk door het bevoegd gezag is goedgekeurd.
- Uit artikel 9.1 worden de leden c en d met daarin het transformatorstation en inkoopstation verwijderd. De definitie van inkoopstation in hoofdstuk 1 komt als volgt te luiden: Bouwwerk of verzameling bouwwerken bedoeld voor het onderbrengen van schakel- en meetapparatuur, alsmede benodigde transformator- en schakelstations, om de windturbines te verbinden met het landelijke elektriciteitsnet.

Aanpassingen toelichting

- In de toelichting wordt paragraaf 4.7.2 Stikstofdepositie tekstueel geactualiseerd en aangepast en wordt de nieuwe Aeriusberekening als bijlage bij het bestemmingsplan toegevoegd.
- In het kader van de stikstofdepositie wordt als bijlage aan het bestemmingsplan een ecologische onderbouwing toegevoegd.

Bijlagen

1. De transportroute Windpark Oude Mol
2. Aeriusberekening 2019 Windpark Oude Mol
3. Ecologische onderbouwing Stikstofdepositie Windpark Oude Mol